

ขหลังภาคฆ์

ประสบกการณั้ทำางานกั้บคนไร้บ้าน ที่สนามหลอง

นที สรวารี¹

¹ อาสาสมัครดีเด่นแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2555 สภาสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ ในพระบรมราชูปถัมภ์ฯ
บัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นที่ 26 ดูรายละเอียดเพิ่มเติมการทำงานของ
นที สรวารี ได้ที่ www.facebook.com/issarachonfound

วารสารสำนักบันทึกอาสาสมัคร: *อยากให้ช่วยเหลือความเป็นมาของตัวเอง
 ก่อนจะมาทำงานกับคนไร้บ้าน จนกระทั่งปัจจุบัน*

นที สรวารี: ผมสนใจงานภาคสังคมมาตั้งแต่ปี 2528 ตอนนั้นเรียนอยู่ชั้น ม.6 โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม โรงเรียนส่งให้ไปเข้าค่าย ของคณะ วนศาสตร์ ม.เกษตรฯ และ ชมรมอนุรักษ์ฯ ม.เกษตรฯ ได้มีโอกาสฟัง อ.รพี สาคริก พูดถึงงานภาคสังคมและเอ่ยชื่อ อ.ป๋วย ให้ได้ยินครั้งแรก ก็เลยสนใจ นึกในใจ คนอะไร มีโอกาสรับเงินเดือนสูงกว่า แต่เลือกรับเงิน เดือนที่น้อยกว่า (เงินเดือน อธิการบดี มธ.กับเงินเดือนผู้ว่าฯ แแบงก์ชาติ) จากนั้นเมื่อจบ ม.6 ก็เลือกเรียนสาขาการพัฒนาศุมนชน วิทยาลัยครูพระนคร ใช้เวลาเรียนนานมาก 5-6 ปี เห็นจะได้ เพราะระหว่างเรียนทำกิจกรรมเป็น อาสาสมัครไปด้วย จัดกิจกรรมกับ “เด็กหน้าโรงหนัง เด็กหลังโรงพัก” (เด็ก เร่ร่อนนั่นล่ะ) พอใกล้จะจบ ไปงานรับปริญญาของเพื่อนที่จบก่อน ที่สวน อัมพร เจอใบปลิวกระดาษเอสี่ตัดครึ่งขาวดำ ของ สำนักบันทึกอาสาสมัคร ก็สนใจ เก็บไว้จนเรียนจบประมาณปี 2537 ก็มาสมัครเป็น บันทึกอาสาสมัคร รุ่นที่ 26 จากนั้นเมื่อจบ บอ.ก็ออกมาสมัครงานทำงานกับครูหยุด ที่มูลนิธิ สร้างสรรค์เด็ก เป็นครูบ้าน เป็นครูข้างถนน อยู่ 20 เดือน เจอเรื่องราวจาก เด็กเร่ร่อนเยอะมาก เกิดคำถามและข้อสงสัยมากมายว่า แล้วถ้าเด็กโต เขา ยังกลับบ้านไม่ได้ เขาไปอยู่ที่ไหน จากนั้นก็เริ่มหาคำตอบ และลงไปพูดคุยกับ คนที่อยู่ข้างถนน ตั้งแต่ประมาณปี 2540 อย่างเป็นทางการแต่ระหว่างนั้นก็ ไปเรียนรู้การทำงานจากหน่วยงานหลายแห่ง ทั้งมูลนิธิโกมลคีมทอง มูลนิธิ เพื่อการพัฒนาเด็ก พิพิธภัณฑเด็ก กรุงเทพมหานคร กลุ่มศิลปินวัฒนธรรม กระจกเงา ฯลฯ ได้เรียนรู้มุมมองของคนที่หลากหลาย แต่ก็หนีไม่พ้นการ ทำงานกับคนข้างถนน เพราะเราสนใจหาคำตอบว่าทำไมเขาถึงมาอยู่ข้าง ถนน เกิดอะไรขึ้นกับพวกเขา

วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: *กว่าจะมาเป็น (สมาคม/มูลนิธิ) อีสรชน ผ่านอุปสรรคอะไรมาบ้าง ได้รับบทเรียนอะไรจากอุปสรรคเหล่านั้นบ้าง*

นที สรวารี: พัฒนาการของ อีสรชน มีมาตั้งแต่ เป็นกลุ่มคนทำงานกลุ่มเล็ก ๆ ใช้ชื่อว่า กลุ่มอีสรชน มาเป็น ศูนย์กิจกรรมอีสรชน จนปี 2548 ตั้งเป็น สมาคมสร้างสรรค์กิจกรรมอีสรชน และล่าสุดจดทะเบียนเป็น มูลนิธิอีสรชน เมื่อปี 2554 เดือนตุลาคม วันที่ 18 ซึ่งตรงกับวันที่ บทความจากครุฑมารดาฯ เผยแพร่วันแรก ครบรอบ 35 ปี (ถ้าจำไม่ผิด) พอดี โดยบังเอิญ ระหว่างทางของการพัฒนา ก็พบเจอเรื่องราวมากมาย จากคนที่ร่วมกันหลายสิบคน ลดลงเหลือเพียงไม่กี่คน งานคัดกรองอุดมการณ์คน ใครที่มีความเห็นต่างออกไปก็ขยับขยายแยกตัวออกไป คนใหม่ก็หมุนเวียนเปลี่ยนกันเข้ามาหลายคนหลายรุ่น ที่หนักที่สุดเห็นจะเป็นเรื่องการสื่อสารต่อสังคม ถึงเนื้อหา งานและความสำคัญของงานที่เราทำ เพราะคนส่วนใหญ่เข้าใจและมองคนข้างถนนในเชิงลบมากกว่า เช่น ชี้เกียด น่ากลัว สกปรก ฯลฯ กว่าจะลดความเกลียดชังและรังเกียจลงมาได้บ้างก็ใช้เวลานานพอสมควร

วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: *ที่ผ่านมามีชีวิตตนเองประสบผลสำเร็จหรือไม่ ถ้าดูจากรางวัล และชื่อเสียงที่ได้รับ น่าจะถือได้ว่าประสบผลสำเร็จสูง คุณนที คิดอย่างไร*

นที สรวารี: ผมไม่ได้มองว่าเป็นการประสบความสำเร็จในชีวิตนะ แต่ผมมองว่า เป็นความสำเร็จในการสื่อสารต่อสังคมได้ในระดับหนึ่งมากกว่า เพราะถ้าประสบความสำเร็จจริง ๆ คนข้างถนนต้องลดลง หรือมีคนเข้ามาทำงานนี้เพิ่มมากขึ้น หรือสังคมเข้าใจคนข้างถนนในแง่บวกและออกมาช่วยกันป้องกันไม่ให้มีคนต้องหลุดออกมาจากครอบครัวมาใช้ชีวิตข้างถนน สำหรับเรื่อง

ชื่อเสียงผมมองว่า มันเป็นเพียงเครื่องมือที่ทำให้ผมทำงานสื่อสารกับสังคมได้ง่ายมากขึ้นเท่านั้นเอง ไม่ได้ทำให้เราเปลี่ยนไปหรือรู้สึกพองหรืออหังการกับรางวัลอะไรที่ได้ นะ มันเป็นเพียงปัจจัยที่ทำให้เราทำงานสื่อสารได้ง่ายมากขึ้นเท่านั้นเอง

วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: ทราบว่าคุณนที เป็นบัณฑิตอาสาสมัครมาก่อน หลักสูตรนี้ ส่งผลต่อการทำงานมุมมอง วิธีคิดอย่างไร หรือไม่

นที สรวารี: ผมเป็น บอ.รุ่นที่ 26 บอ.เป็นหลักสูตร หรือ อูบายของ อ.ป๋วย ที่ต้องการดึงให้เหล่าบัณฑิตที่อยู่ในเมืองหรือในห้องเรียน ในกรอบแคบๆ ห้องสี่เหลี่ยม ในตำราวิชาการที่มูมานะเรียนมาตลอด 4-6 ปี ให้ได้มีโอกาสออกไปเรียนรู้จากชีวิตจริงในช่วงเวลาหนึ่ง ซึ่งถ้าจบแล้วไปทำงานเลย อาจจะได้งานที่มีเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่สูงกว่ามาเป็น บอ. 1 ปี ซึ่งก้าวแรกเลยของการเป็น บอ. คือการตัดสินใจละทิ้งโอกาสทางเศรษฐกิจ ผมมองว่ามันคือการสอนบทแรกของ บอ.เลย และ บอ.ในมุมมองของผม อ.ป๋วย และคณะผู้คิดค้นหลักสูตร หรืออูบายนี้ เขามุ่งเน้นศักยภาพทางจิตวิญญาณมากกว่าศักยภาพทางวิชาการ เป็น บอ. คือ มาเป็นคนที่มีมองโลกเป็นเข้าใจโลกเข้าใจตัวเอง ไม่ใช่เข้ามาเป็นนักวิชาการ บอ.สอนให้ผมมองโลกในความเป็นจริง และใช้ภาษาง่ายๆ สื่อสารง่ายๆ เล่าเรื่องง่ายๆ ไม่บ้าตำราวิชาการ แต่ก็สามารถอ้างอิงและตอบโต้กับนักวิชาการได้อย่างแหลมคมนะ

วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: มองอย่างไรกับกระแสจิตอาสาในปัจจุบัน

นที สรวารี: เป็นแพชชั่น ต้องการคำอธิบายไหม? คนไทยไม่เคยคิดช่วยกันเองหรือกในภาวะปกติ ถ้าไม่ประกาศความเดือดร้อน หรือไม่เห็นชัด ๆ ว่า

เดือดร้อน อย่างพิบัติภัย อย่างสึนามิ อย่างนี้เห็นได้ชัด เฮโลพากันไปลงแรงช่วยงานกันยกใหญ่ แต่พอหมดงานก็แยกย้าย อาจจะมีรวมกลุ่มกันบ้างเพื่อทำงานต่อเนื่อง แต่ก็เป็งานที่มาเป็นฤดูกาลไม่ต่อเนื่อง หนาวทีก็เอาผ้าห่มไปแจก น้ำท่วมทีก็ไปรวมกันทำงาน แต่ปัญหามันไม่มีฤดูกาลมันมีตลอด ดังนั้นในมุมมองผมจิตอาสาไม่พอแล้ว มันต้องปลูกฝังให้ลงไปจิตสำนึกเริ่มกันตั้งแต่ในครอบครัวเลย โรงเรียน มหาวิทยาลัย ก็ต้องทำต่อเนื่องอย่าหยุด

วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: มีแผนการทำงานในอนาคตต่อไปอย่างไร

นที สรวารี: ผมคิดแบบนี้ งานคือชีวิต ชีวิตคืองาน เราก็ทำงานไปพร้อม ๆ กับการมีชีวิต พัฒนางานไปเรื่อย ๆ สร้างความมีส่วนร่วมให้มาก ๆ ประสานงานภาครัฐ สร้างกลไกทางสังคมให้กว้างขวางที่สุด ทำให้สังคมเกิดจิตสำนึกสาธารณะ รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม เป้าหมายของ อิศรชน คือการสร้างอาสาสมัครคนหนุ่มสาวและวัยต่าง ๆ ให้เต็มแผ่นดิน สร้างคนที่มีจิตใจพร้อมช่วยคนอื่นด้วยความสุข และสร้างหลักสูตรหรือคู่มือให้คนทำงานคนอื่น ๆ ได้มีไกด์ไลน์ในการทำงานให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: อยากจะพูดอะไรฝากไปถึงรุ่นน้องบัณฑิตอาสาสมัคร หรือคนทำงานเพื่อสังคม

นที สรวารี: ผมว่านะ ใครก็ตามที่เขาตัดสินใจมาเป็น บอ.แล้วนี่นะ ครั้งหนึ่งในหัวใจของเขานะ เขาเสียสละโอกาสดี ๆ ในชีวิตที่จะได้ค่าตอบแทนในรูปแบบของเงินเดือนที่มากกว่ามาเป็น บอ. 1 ปี แล้วแน่นอน ความมุ่งมั่นเขา

มีแล้ว ความฝัน ความหวังของแต่ละคนมี ผมไม่อยากเห็นเขาทำลายความฝันและความหวังของเขา ด้วยความท้อแท้หรือหมดกำลังใจ โอเค หลังจากมาเป็น บอ.ไปสักกระยะหนึ่งเขาจะค่อยๆ พบคำตอบ เขาจะตัดสินใจเดินหน้าไปต่อ หรือยกเลิกและหันหลังกลับไปกลางคัน ทุกคนก็ได้ชื่อว่าเป็น บอ. ซึ่งใครก็ตามนะที่เป็นคนทำงานภาคสังคม ผมขอใช้คำนี้ดีกว่า หัวจิตหัวใจของพวกเขาจะเหนื่อยอยู่แล้ว อย่าทำลายมันด้วยความท้อแท้ มองไปให้ไกล แล้วจะรู้ว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น อุปสรรคนี้เราเจอ มันแค่กรวดทรายเล็กๆ ในจักรวาลเท่านั้นเอง เราสามารถผ่านมันไปได้และสร้างสิ่งที่มีค่ายิ่งใหญ่ได้มากกว่านี้